

Hoće li i opštine i gradovi pisati Zaštitniku građana...?

Zaštitnik građana Zoran Pašalić dobio je zavidan medijski tretman za svoju inicijativu o „pokretanju postupka kontrole Ministarstva zaštite životne sredine“ zatraživši da „u roku od 15 dana“, dobije obaveštenje o određenim činjenicama i okolnostima kako o uzrocima zagađenja tako i o merama koje Ministarstvo zaštite životne sredine preduzima ili razmatra da preduzme zbog prekomernog zagađenja vazduha suspendovanim česticama PM-10 i/ili PM-2,5 u nekoliko gradova u Srbiji među koje „nažalost, spada i Kraljevo.

	ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ КРАЉЕВО Слободана Пенезића 16, 36000 Краљево; Тел/факс: 036/392-336 е-маил: office@zjkv.org.rs	Страна 1 од 4
--	---	---------------

Број :32
Датум: 13.01.2020.године

Извештај о садржају фракције PM₁₀ суспендованих честица у ваздуху од 01.01. до 10.01.2020. године

Резултати садржаја фракције суспендованих честица PM₁₀ (пе – ем 10) у току
ЈАНУАРА 2020. године измерених на мерном месту: Полицијска управа Краљево

Дан	Датум узорковања	Измерена вредност PM ₁₀
Среда	01.01.2020.	61,96 μg/m ³
Четвртак	02.01.2020.	94,93 μg/m ³
Петак	03.01.2020.	146,38 μg/m ³
Субота	04.01.2020.	172,64 μg/m ³
Недеља	05.01.2020.	31,70 μg/m ³
Понедељак	06.01.2020.	51,09 μg/m ³
Уторак	07.01.2020.	76,09 μg/m ³
Среда	08.01.2020.	143,48 μg/m ³
Четвртак	09.01.2020.	159,24 μg/m ³
Среда	10.01.2020.	247,83 μg/m ³

Према Уредби о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха (Сл. гласник РС бр 11/10, 75/10 и 63/13) прописане вредности за 2019. годину на дневном нивоу су:

Суспендоване честице/дан	PM ₁₀ PM ₁₀
Гранична = Толерантна вредност	50 μg/m ³

Извештај се не сме умножавати без сагласности Завода за јавно здравље Краљево

**Poslednji objavljeni Izveštaj o kvalitetu vazduha na zvaničnom portalu
grada Kraljeva**

Verujem da će Zaštitnik građana ,u roku koji je propisan , dobiti odgovore na svoja pitanja od Ministarstva. Dilema je da li će njemu pisma ,izveštaje , „raporte“ ili šta već slati opštine i gradovi? Ako ne njemu lično onda ,predlažemo, da obavezno šalju Ministarstvu zaštite životne sredine .

A na jedno od njegovih pitanja o tome „da li se javnost redovno i potpuno informiše o trenutnom stanju, odnosno da li se građanima pruža dovoljno podataka o vrsti i obimu informacija o izmerenim vrednostima, njihovom značaju, kao i o uticaju koje izmerene vrednosti zagađujućih materija mogu imati na njihovo zdravlje“ možemo , na primeru Kraljeva da odgovorimo odmah i bez Ministarstva zaštite životne sredine.

Povod za ovaj javni odgovor iz Kraljeva Zaštitniku građana Zoranu Pašaliću je kratka izjava u Dnevniku 2 na RTS-u , Vladimira Lazarevića člana Gradskog veća zaduženog za zaštitu životne sredine i predsednika Saveta za zaštitu i unapređenje životne sredine koji se,uzgred budi rečeno,od svog osnivanja Rešenjem Gradskog veća od 27.12.2017 godine sastao samo tri puta!

Da li zato što je pogrešno potpisan, u tv prilogu, kao Boban Đurović,predsednik opštine Vrnjačka Banja ili pak iz nekih drugih razloga Lazarević je , u odgovoru na pitanje novinara koje se nije čulo ali se da pretpostaviti da se ticalo mera koje grad Kraljevo preduzima za smanjenje zagađenja vazduha, naveo neke ,najblaže rečeno, malo poznate podatke o tim ,nazovi merama, koje , grad , navodno preduzima.

A istina je,bar kada je reč o Kraljevu, drugačija i teško se može sakriti iza izjava za televiziju.

Izostavio je Lazarević , u svojoj izjavi da kaže da je , u slučaju šeste budžetske programske aktivnost grada Kraljeva-Zaštita

životne sredine za šta je ,predlogom budžeta planirano 192.451.070dinara, ili 4,3 odsto budžeta za 2020 godinu ,među sedam navedenih programskih aktivnosti za drugu aktivnost ,praćenje kvaliteta elemenata životne sredine planirano 0 dinara.

Osnovna znanja o problemu kvaliteta vazduha kazuju da na njega utiču ljudi svojim činjenjem(i ne činjenjem)u mnogim sektorima (saobraćaj,energetika,poljoprivreda,šumarstvo...)

U realnom postupanju i suočavanju sa takvim problemom logično je kreće se od merenja i analiza koje sprovode multidisciplinarni timovi u raznim sektorima da bi se , po detektovanju glavih uzročnika , kreirale složene i obimne multisektorke i multidiciplinarne mere za otklanjanje ili smanjenj uzročnika zagađenja vazduha . Mere uslovljene realnim materijalnim, institucionalnim i kadrovskim kapacitetima jedne lokalne samouprave! Pa,obuke, pa primena,pa opet merenja,pa inspekcije,pa tako godinama i godinama....Takvih aktivnosti, na žalost,u Kraljevu nema!

A da stvar bude još gora i krovni Zakon o zaštiti životne sredine koji propisuje i obaveze jedinica lokalnih samouprava u delu koji se tiče pristupu informacijama se ne sprovodi. Tačnije,sprovodi se,s mene pa na uštap.

A za to bar ne treba mnogo (pred)uslova. Posebno u vreme interneta,u zemlji koja je ,kako reče premijerka u Abu Dabiju , jedna od 26 koje su usvojile Strategiju veštačke inteligencije....

Treba , jednostavno , makar u zimskim mesecima ,svaki dan, na razne , sve dostupne načine , obavestavati građane Kraljeva o trenutnom kvalitetu vazduha.

Pohvalili smo kada je 20.decembra 2019 godine posle pauze od nekoliko godina , nastavljena praksa informisanja građana od strane nadležnog organa gradske uprave davanjem preporuka-saveta o potrebi promena u ponašanju građana.Pohvalismo i urekosmo! Jer, od tada ti izveštaji dostupni na

portalu grada Kraljeva
(<https://www.kraljevo.rs/wp-content/uploads/2020/01/Izvestaj-aero-dnevni-01.01.-10.01.2020-.doc.pdf>)

orediše i postaše neredovni. Današnji daje najnovije rezultate merenja od 10.januara 2020 godine kada su PM10 čestice bile 247,83 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.Čak pet puta iznad dozvoljene granične vrednosti, a vreujemo da je ,trenutno, kvalitet vazduha u Kraljevu još gori.

Zato Vladimiru Lazareviću članu Gradskog veća zaduženog za zaštitu životne sredine i predsedniku Saveta za zaštitu i unapređenje životne sredine grada Kraljeva predlažemo da uradi šta može(i treba) na funkciji koju,trenutno, vrši.

Za početak da organizuje striktnu primenu člana 78. Zakona o zaštiti životne sredine (Pristup informacijama) na teritoriji grada Kraljeva.